

فقط در ۲ سال

۳۱ مرداد ۱۴۰۳ اولین جلسه هیات دولت چهاردهم پس از کسب رای اعتماد وزرا از مجلس به ریاست مسعود پزشکیان برگزار شد. اکنون با گذشت ۲ سال از شروع به کار رسمی دولت چهاردهم، نگاهی انداختیم به قیمت کالاها از ۳۱ مرداد ۱۴۰۳ تا ۳۱ مرداد ۱۴۰۵ تا مشخص شود فقط در این ۲ سال، چه برسر قیمت‌ها آمده است. باید توجه داشت افزایش قیمت‌ها از همان ابتدای دولت پزشکیان با اتخاذ سیاست آزادسازی درهمه بازارها خصوصاً گران کردن ارزش شروع شد و ارتباطی با جنگ اخیر ندارد.

قیمت‌ها به تومان	قیمت در ۳۱ مرداد ۱۴۰۳	قیمت در ۳۱ مرداد ۱۴۰۵	درصد افزایش در ۲ سال
روغن نباتی جامد	۶۶,۹۰۰	۴۸۱,۸۰۰	۶۲۰
روغن مایع	۶۲,۵۰۰	۳۸۷,۸۰۰	۵۲۰
لیموترش	۵۸,۵۰۰	۳۱۹,۸۰۰	۴۴۷
سس مایونز	۴۰,۷۰۰	۱۹۹,۴۰۰	۳۹۰
برنج خارجی درجه یک	۶۱,۳۰۰	۲۹۲,۰۰۰	۳۷۶
لوبیا چیتی	۱۱۸,۳۰۰	۵۵۵,۳۰۰	۳۶۹
برنج ایرانی درجه یک	۱۱۹,۷۰۰	۵۲۷,۶۰۰	۳۴۱
هلو	۶۶,۴۰۰	۲۶۳,۵۰۰	۲۹۷
پنیر ایرانی پاستوریزه	۶۳,۵۰۰	۲۴۹,۴۰۰	۲۹۳
مرغ ماشینی	۸۴,۶۰۰	۳۲۹,۹۰۰	۲۹۰
چای خارجی بسته‌ای	۲۷۶,۴۰۰	۱,۰۴۲,۶۰۰	۲۷۷
لپه	۹۴,۵۰۰	۳۵۴,۳۰۰	۲۷۵
تخم مرغ ماشینی	۶۵,۵۰۰	۲۴۴,۷۰۰	۲۷۴
شیر پاستوریزه	۳۴,۲۰۰	۱۲۶,۶۰۰	۲۷۰
سیب	۶۱,۰۰۰	۲۲۳,۸۰۰	۲۶۷
نخود	۸۸,۷۰۰	۳۲۲,۴۰۰	۲۶۳
ماست پاستوریزه	۴۶,۷۰۰	۱۶۹,۲۰۰	۲۶۲
لوبیا قرمز	۱۱۵,۶۰۰	۴۱۰,۰۰۰	۲۵۵
نوشابه گازدار	۳۰,۹۰۰	۱۰۸,۳۰۰	۲۵۰
سس گوجه فرنگی	۴۴,۶۰۰	۱۵۳,۷۰۰	۲۴۵
دوغ پاستوریزه	۳۷,۰۰۰	۱۲۵,۱۰۰	۲۳۸
مغز بادام درختی	۶۴۲,۴۰۰	۲,۱۷۱,۵۰۰	۲۳۸
موز	۸۸,۴۰۰	۲۹۷,۹۰۰	۲۳۷
سیب زمینی	۱۹,۹۰۰	۶۴,۱۰۰	۲۲۲
کشمش پلویی	۲۰۵,۶۰۰	۶۵۹,۵۰۰	۲۲۱
خامه پاستوریزه	۳۳,۰۰۰	۱۰۵,۱۰۰	۲۱۸
خیار	۳۰,۴۰۰	۹۵,۳۰۰	۲۱۳
کره پاستوریزه	۳۳,۲۰۰	۱۰۳,۲۰۰	۲۱۱
پسته	۷۷۱,۸۰۰	۲,۳۷۷,۱۰۰	۲۰۸

قیمت‌ها به تومان	قیمت در ۳۱ مرداد ۱۴۰۳	قیمت در ۳۱ مرداد ۱۴۰۵	درصد افزایش در ۲ سال
سکه طلا (امامی)	۴۲,۰۵۵,۰۰۰	۲۰۹,۰۰۰,۰۰۰	۳۹۷
دلار آزاد	۵۸,۱۶۰	۱۹۲,۶۰۰	۲۳۱

قیمت‌ها به تومان	قیمت در ۳۱ مرداد ۱۴۰۳	قیمت در ۳۱ مرداد ۱۴۰۵	درصد افزایش در ۲ سال
نان لواش	۵۰۰	۲,۷۰۰	۴۴۰
تافتون سنتی	۹۰۰	۴,۰۰۰	۳۴۴
سنگک ساده	۳,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۴۰۰
بربری ساده	۱,۸۰۰	۱۰,۰۰۰	۴۵۶

قیمت‌ها به میلیون تومان	قیمت در ۳۱ مرداد ۱۴۰۳	قیمت در ۳۱ مرداد ۱۴۰۵	درصد افزایش در ۲ سال
آریسان	۴۴۰	۱,۶۳۵	۲۷۲
سایپا ۱۵۱	۳۲۲	۱,۱۳۸	۲۵۳
جک (T۸)	۱,۶۱۵	۵,۲۸۰	۲۲۷
جک (J۷)	۱,۵۸۰	۵,۱۲۰	۲۲۴
ساینا S دوگانه سوز	۴۲۴	۱,۳۵۸	۲۲۰
جک (J۴)	۷۶۰	۲,۴۰۰	۲۱۶
جک (S۳)	۱,۱۶۰	۳,۶۰۰	۲۱۰
تیگو ۸ پرو (هیبرید)	۲,۷۴۰	۸,۴۰۰	۲۰۷
تیگو ۷ پرمیوم	۱,۹۵۰	۵,۹۲۰	۲۰۴
ساینا S	۴۱۷	۱,۲۶۳	۲۰۳
وانت زامیاد گازسوز	۶۳۳	۱,۹۰۰	۲۰۰
هایما S۷	۱,۵۷۵	۴,۷۰۰	۱۹۸
آریزو ۶ پرو	۱,۶۰۵	۴,۷۴۰	۱۹۵
جک (X۵)	۱,۶۱۶	۴,۷۵۰	۱۹۴
شاهین دستی (سانروف)	۶۹۶	۲,۰۴۷	۱۹۴
تارا اتوماتیک V۴	۹۳۴	۲,۷۴۰	۱۹۳
دنا پلاس اتوماتیک (آپشنال)	۹۴۹	۲,۷۸۰	۱۹۳
کوییک GXR-L	۴۳۴	۱,۲۷۰	۱۹۳
کوییک S	۴۲۰	۱,۲۰۰	۱۸۶
هایما S۵	۱,۴۵۰	۴,۱۴۰	۱۸۶

قیمت‌ها به تومان	قیمت در ۳۱ مرداد ۱۴۰۳	قیمت در ۳۱ مرداد ۱۴۰۵	درصد افزایش در ۲ سال
Xiaomi Poco F۶ Pro	۳۲,۸۸۰,۰۰۰	۱۲۴,۵۰۰,۰۰۰	۲۷۹
Xiaomi Poco M۶	۹,۷۰۰,۰۰۰	۶۷,۲۰۰,۰۰۰	۵۹۳
Xiaomi Poco X۵	۱۱,۳۰۰,۰۰۰	۴۷,۰۰۰,۰۰۰	۳۱۶
Xiaomi Poco X۶	۱۵,۱۹۰,۰۰۰	۵۴,۰۰۰,۰۰۰	۲۵۵
Xiaomi Redmi ۱۳	۹,۷۰۰,۰۰۰	۴۶,۵۰۰,۰۰۰	۳۷۹
Samsung Galaxy A۵	۶,۲۵۰,۰۰۰	۳۸,۶۰۰,۰۰۰	۵۱۸

قیمت‌ها به تومان	قیمت در ۳۱ مرداد ۱۴۰۳	قیمت در ۳۱ مرداد ۱۴۰۵	درصد افزایش در ۲ سال
Samsung Galaxy A۱۵	۹,۹۵۰,۰۰۰	۶۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۳
Samsung Galaxy A۲۵	۱۳,۶۸۰,۰۰۰	۶۵,۵۰۰,۰۰۰	۳۷۹
Samsung Galaxy A۳۵	۱۷,۶۹۰,۰۰۰	۷۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۹۶
Samsung Galaxy A۵۴	۱۹,۵۵۰,۰۰۰	۸۵,۰۰۰,۰۰۰	۳۳۵
Samsung Galaxy S۲۱ FE ۵G	۲۳,۸۰۰,۰۰۰	۱۰۱,۰۰۰,۰۰۰	۳۲۴
Samsung Galaxy S۲۳ Ultra	۵۶,۷۰۰,۰۰۰	۱۹۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۳۵

هشدار نسبت به سیاست های ارزی و تشدید فشار بر معیشت مردم

نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی با انتقاد از سیاست های ارزی و اقتصادی دولت، گفت: اگر سیاست های فعلی در حوزه ارز ادامه پیدا کند، آثار آن در افزایش قیمت ها و تشدید فشار بر معیشت مردم نمایان خواهد شد و باید برای برون رفت از شرایط موجود، راهکارهای اجرایی دنبال شود. به گزارش ایسنا، حسین مصمصی در همایش «انرژی، معیشت، امنیت ملی» با اشاره به شرایط اقتصادی کشور اظهار کرد: امروز در شرایط جنگ ترکیبی قرار داریم و دشمن علاوه بر حملات نظامی، از ابزارهای اقتصادی نیز استفاده می کند. اخیراً نیز ترامپ اعلام کرده که شدیدترین تحریم های اقتصادی را علیه ایران اعمال خواهد کرد، بنابراین باید متناسب با شرایط موجود، سیاست گذاری اقتصادی انجام دهیم.

وی با اشاره به مسئله بنزین و تجربه اجرای طرح سهمیه بندی در استان کرمان، گفت: رسانه های خارجی به شدت روی موضوع کمبود بنزین در ایران مانور می دهند و این مسئله را به عنوان عاملی برای ایجاد نارضایتی های اجتماعی مطرح می کنند، در حالی که می توان با سیاست گذاری مناسب، بدون افزایش قیمت، مصرف بنزین را مدیریت کرد.

نماینده مردم تهران در مجلس افزود: در کرمان طرح سه نرخی بنزین با سهمیه های ۶۰ لیتر با نرخ ۵۰۰ تومان، ۵۰ لیتر با نرخ ۳۰۰۰ تومان و ۴۰ لیتر با نرخ ۵۰۰۰ تومان اجرا شد و طی مدت اجرای آن، مصرف بنزین در این استان ۱۲ درصد کاهش یافت؛ این در حالی است که مصرف بنزین در کشور در همین مدت حدود شش درصد افزایش پیدا کرده بود. مصمصی ادامه داد: یکی از اقدامات مهم در این طرح، حذف کارت جایگاه و انتقال سهمیه مربوط به آن به کارت های مردم بود. در نتیجه، مشکل بخش عمده ای از مردم برطرف شد و بدون تغییر قیمت، هم مصرف بنزین کاهش یافت و هم مشکلات مربوط به کارت جایگاه برطرف شد. وی با انتقاد از طرح تعیین نرخ چهارم بنزین در کرمان، تصریح کرد: زمانی که این طرح در حال نتیجه دادن بود، بحث نرخ چهارم ۸۷ هزار تومانی مطرح شد، باید مشخص شود چه کسی این پیشنهاد را مطرح کرده است؛ زیرا تجربه کرمان نشان داد که می توان بدون افزایش قیمت، مصرف را کاهش داد و مشکل کسری بنزین را مدیریت کرد. نماینده مردم تهران در مجلس با بیان اینکه مصرف روزانه بنزین حدود ۱۳ میلیون لیتر است، گفت: اگر کاهش ۱۲ درصدی مصرف تجربه شده در کرمان در سراسر کشور اجرا شود، می توان روزانه حدود ۱۴ تا ۱۵ میلیون لیتر مصرف بنزین کم کرد. کسری روزانه بنزین نیز حدود ۱۰ تا ۱۵ میلیون لیتر است، بنابراین این سیاست می تواند بخش قابل توجهی از مشکل را برطرف کند.

مصمصی همچنین درباره راهکارهای تأمین بنزین گفت: متخصصانی که در وزارت نفت و شرکت ملی آلاینش و بخش فعالیت کرده اند، راهکارهای مختلفی ارائه کرده اند که یکی از آنها افزودن متانول با رعایت ملاحظات فنی مربوط به آن است. این پیشنهاد نیز در نامه ای به رئیس جمهور ارائه شده است. وی با بیان اینکه دولت باید از نظرات کارشناسی استفاده کند، افزود: رئیس جمهور اعلام کرده است هر کسی می تواند برای حل مشکلات کشور کمک کند. ما نیز راهکارهای اجرایی ارائه می کنیم و پیشنهاد می دهیم تجربه اجرایی کرمان بررسی شود و مشخص شود چه اتفاقی در این استان افتاده است. نماینده مردم تهران در مجلس در ادامه با اشاره به افزایش قیمت ها و تورم، اظهار کرد: در حالت خوش بینانه تصور من این است که هنوز به یک اجماع مشخص درباره علل تورم نرسیده ایم. تفکر غالب این است که علت اصلی گرانی ها نقدینگی است و نقدینگی نیز ناشی از کسری بوده است؛ سپس گفته می شود افزایش نقدینگی موجب تورم و تورم نیز موجب افزایش نرخ ارز می شود. مصمصی ادامه داد: اگر چنین تحلیلی را مبنا قرار دهیم، باید پرسید چگونه می توان کسری بوده را برطرف کرد. اکنون در شرایط جنگی قرار داریم، هزینه ها به شدت افزایش یافته و درآمدها کاهش پیدا کرده است، اما متأسفانه در دولت و بخش های مختلف، راه مشخصی برای مبارزه با تورم ارائه نشده است. وی با انتقاد از نحوه تدوین بودجه، گفت: براساس همین تحلیل، بودجه کشور نیز نوشته می شود. سال گذشته دولت لایحه بودجه را با سه نرخ ارز به مجلس ارائه کرد؛ یک نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان برای حدود هشت میلیارد دلار کالاهای اساسی و دارو، نرخ ۸۰ هزار تومان برای محاسبات گمرکی و نرخ ۷۵ هزار تومان برای سایر موارد.

مصمصی افزود: ما از همان ابتدا در مجلس مخالفت کردیم و گفتیم این بودجه توری است و نباید تصویب شود، اما در کمیسیون تلفیق نرخ ارز به ۱۲۳ هزار و ۵۰۰ تومان افزایش یافت؛ یعنی حتی بالاتر از نرخ هایی که دولت پیشنهاد داده بود. وی با بیان اینکه افزایش نرخ ارز در نهایت به مردم منتقل می شود، گفت: آثار آن افزایش ها از جیب مردم پرداخت می شود و نتیجه آن را امروز در افزایش قیمت ها و فشار بر معیشت مردم مشاهده می کنیم. نماینده مردم تهران در مجلس با انتقاد از نبود مسئولیت پذیری در قبال سیاست های اقتصادی، اظهار کرد: وقتی در کشور سیاستی اجرا می شود، مسئول آن باید مسئولیت تصمیم خود را بپذیرد. نمی شود یک سیاست اجرا شود، تورم ایجاد کند و در نهایت همان افرادی که از آن سیاست حمایت کرده اند، درباره وضعیت موجود طبلکار باشند. مصمصی در ادامه با اشاره به سیاست های انرژی کشور، گفت: تفکری که از را مانند کالاهای همچون هندوانه می داند، نمی تواند تفاوت ماهیت ارز با سایر کالاهارا درک کند. ارز یک دارایی متفاوت است و افزایش قیمت آن بر قیمت کالاها، قدرت خرید مردم و توزیع ثروت در جامعه اثر می گذارد. وی افزود: اکنون گفته می شود قیمت ارز باید در بازار تعیین شود و ما در گذشته نباید تحت فشار باشد که از خود را با نرخ مشخصی برگرداند. در حالی که وقتی نرخ بازار آزاد بالاتر از نرخ تعیین شده باشد، طبیعی است که صادرکننده انگیزه ای برای عرضه ارز با نرخ پایین تر نداشته باشد. نماینده مردم تهران در مجلس ادامه داد: در شرایط جنگ اقتصادی باید سیاست ارزی متناسب با شرایط کشور طراحی شود. اگر صادرکننده بتواند از خود را با نرخ بالاتر به واردکننده بفروشد، این نرخ در نهایت به قیمت کالاهای اساسی، مواد اولیه، کالاهای سرمایه ای و سایر کالاها منتقل خواهد شد. مصمصی با اشاره به وجود قاچاق و فرار سرمایه گفت: کشور با تقاضاهای مختلف برای ارز مواجه است؛ از جمله قاچاق، فرار سرمایه، ارز مسافرتی و دانشجویی. اگر قاچاق کنترل نشود، باید درباره نحوه تأمین ارز مورد نیاز آن تصمیم گیری شود، در غیر این صورت، این تقاضاها وارد بازار شده و نرخ ارز افزایش می دهند. وی با هشدار نسبت به ادامه سیاست های فعلی ارزی اظهار کرد: این مسیر می تواند در آینده نزدیک آثار خود را در اقتصاد و معیشت مردم نشان دهد. ما در مجلس نیز این موضوع را به رئیس جمهور منتقل کرده ایم و اعلام کرده ایم که ادامه این مسیر، کشور را به سمت درستی نمی برد.

فشار اصلی افزایش قیمت حامل های انرژی روی طبقات پایین جامعه است

دانست و گفت: افزایش قیمت ارز بر همه کالاها تأثیر می گذارد، واردات را تحت تأثیر قرار می دهد و هزینه های تولید را بالا می برد. هم زمان، این سیاست ها با سرکوب دستمزدها همراه بوده است؛ به گونه ای که در سال هایی که تورم ۶۰ تا ۵۰ درصدی ایجاد شده، دو درصد افزایش دستمزدها، ۲۰ درصد و در برخی مقاطع اندکی بیشتر بوده است. راغفر افزود: به این ترتیب، سالانه شاهد ایجاد شکاف درآمدی برای نیروی کار و تولیدکننده کشور بوده ایم و این مسئله زمینه ساز مشکلات جدی اقتصادی و رشد نارضایتی های اجتماعی شده است. وی در ادامه به اثر افزایش نرخ ارز بر قدرت خرید مردم اشاره کرد و گفت: وقتی دولت نرخ ارز را افزایش می دهد، بخش قابل توجهی از قدرت خرید مردم گم می شود. از این رو، بخشی از توان خرید مردم از جیب آنها خارج می شود و در واقع

گفت: صرف نظر از اینکه چه دولتی بر سر کار بوده، دولت ها با شعار آزادی یا عدالت، این سیاست را دنبال کرده اند و به همین دلیل، در حوزه اقتصاد، دولت های مختلف عملاً سیاست مشابهی را دنبال کرده اند؛ یعنی سیاست تعدیل و بازاری کردن روابط اقتصادی. وی افزود: دولت که تاپیش از آن سیاست ها و برنامه های اقتصادی را مدیریت می کرد، به تدریج مدیریت اقتصاد را به بازار واگذار کرد و در ۳۸ سال گذشته شاهد پیاده های این سیاست ها بوده ایم که یکی از مهم ترین آنها رشد بی سابقه نابرابری ها در کشور است. این اقتصاددان با بیان اینکه بسیاری از وعده های مطرح شده درباره واگذاری امور به بازار محقق نشده است، اظهار کرد: گفته می شد اگر کار را به بازار واگذار کنیم، سرمایه داری بخش خصوصی انگیزه بیشتری برای حفظ سرمایه خود نسبت به مدیر دولتی دارد و توسعه بخش خصوصی موجب افزایش سرمایه گذاری و اشتغال و در نهایت عدالت اجتماعی و رشد اقتصادی خواهد شد، اما هیچ کدام از این وعده ها، نه در ایران و نه در هیچ جای دنیا، موفق نشده است. راغفر ادامه داد: در ایران شاهد رشد مستمر و گسترده نابرابری ها بوده ایم. از سوی دیگر، بی انضباطی مالی یکی از مشخصه های سیاست های اقتصادی چند دهه گذشته بوده و فاصله میان درآمد ها و هزینه های دولت و در نتیجه کسری بودجه، هر سال بزرگ تر شده است.

وی افزایش نرخ ارز را یکی از عوامل اصلی تشدید این وضعیت

راه حذف تراستی ها از واردات غلات روسیه

عضو هیات رئیسه اتاق مشترک ایران و روسیه با اشاره به هزینه ها و پیچیدگی های انتقال پول نفت ایران از مسیر تراستی ها و تبدیل آن به درهم در امارات گفت: یوان حاصل از فروش نفت به چین، با غلات تولید شده در همکاری چین و روسیه تهاتر شود.

سیدرفاعی گفت: یکی از موضوعاتی که به عنوان یکی از اعضای هیات رئیسه مأموریت داشتم درباره آن صحبت کنم موضوع چگونگی خرید غلات بود. این موضوع قبل از جنگ هم مطرح شد. ما به چین نفت می فروختیم، پول آن را چینی ها به تراستی های دادند. یک مدتی طول می کشید تا این پول از طریق تراستی ها به امارات متحده عربی برسد و آنجا به درهم تبدیل می شد و بعد این درهم ملک واردات و حتی خرید غلات از روسیه می شد. وی افزود: بنابراین برای اینکه از روسیه غلات خریداری کنیم، معامله را در امارات انجام و تسویه را به درهم در امارات انجام می دادیم. در واقع این بلایی است که مخصوص تراستی ها و این اتفاقات برای ما ایجاد می کرد لذا ما کشت فراسرزمینی را بررسی کردیم که چینی ها و روس ها مشترک انجام می دهند و یک پیشنهاد برای جلوگیری واردات آن ارائه دادیم.

رفیعی ادامه داد: بارها هم گفتیم که می شود یوان را دیگر به تراستی ها نداد؛ یا دولت چین صحبت کرد، چون شرکتی چینی غلات به نام (الان جی سی) یک شرکت دولتی چینی است که با دولت روسیه فعالیت می کنند. ما از سهم غلات آنها، آج غلات بگیریم و غلات را بایوان تهاتر کنیم و دیگر نیاز به این همه تراستی نیست.

وی گفت: ما در شمال کشور نیاز به ارز داریم. یوان چین در روسیه خواهان ندارد؛ زیرا مبادلات تجاری خودشان هم بین کشوری است و یوان مازاد در روسیه وجود دارد، تر از آن ها کمی به نفع چین مثبت است. ما به چینی ها بگویم از همان سهم شان از غلات به ما بدهند و وارد کنیم بر این اساس دیگر نیاز به این همه مبادلات صورت می گرفت.

وی افزود: این پیشنهاد را دادیم؛ اما نمی دانم در حوزه تجارت و آن سیستم و بخشی که غلات به کشور وارد می کنند چقدر در این پیشنهاد توجه شد و از این مسیر غلات وارد کردند، اما یک مسیر بسیار امن تر است.

رفیعی افزود: اکنون هم در این جنگ مشخص شد که بخشی از گرفتاری های ما مربوط به امارات است و این کشور هرچقدر که هزینه تمام شده غلات با کالاهای را با بالاتر می دهد، تراحت نمی دهد. وی گفت: بنابراین اگر غلات را از این روش وارد کنیم و این روش را فعال کنیم دیگر تراستی ها نمی توانند هزینه تبدیل پول را به کشورمان تحمیل کنند و از نظر من مسیر بسیار امن تری برای واردات غلات است.

است. کسب درآمد از محل ثبت نام دانش آموزان غلط است. این کارشناس اقتصادی ادامه داد: جرأتم برای بازاندنگی است، نه برای درآمد دولت. کسب درآمد از محل جرأتم، درآمدی خلاف است. دولت باید زمینه های کار و اشتغال را فراهم کند، مشاغل فعال شوند، کارخانه ها کار کنند و خدمات ارائه شود و دولت مالیات آنها دریافت کند. وی با بیان اینکه درآمدهای گمرکی نیز نباید با هدف تأمین کسری بودجه افزایش پیدا کند، گفت: حتی گمرکات درآمدهای گمرکی برای تنظیم بازار و دادن مجوز واردات هستند، نه اینکه سود بازرگانی درآمدهای افزایش پیدا کنند و ۱۳۹۹، ۱۴۰۰ و سال های اخیر انجام شده، به سهم هزینه های انرژی در سید خانوار مجدداً کاهش یافته و به حدود ۱۴ درصد رسیده است و تنها ۳.۵۸ درصد جمعیت هزینه بالاتر از بابت انرژی پرداخت می کنند. واعظ مهدوی تأکید کرد: انرژی ارزان در کشور ما یک مزیت است؛ این موضوع عیب یا ایراد نیست، بلکه یک زمینه رفاهی است که برای مردم فراهم شده است. این مردم روستاهای ما اکنون انرژی خود را به راحتی تأمین می کنند. وی گفت: نفت و منابع کشور متعلق به خود مردم است. این منابع، نفت، شرکت نفت با هر دستگاه دیگری برای خودش درآمد این سهم استفاده می کنند. ما در کشور یک قدم برداشتم تا یکی از منابع ارزشمند ثروت ملی به خود مردم برسد: چرامی خواهید آن را قطع یا بکارگن کنید؟

درآمد دولت باید از محل مالیات تأمین شود

واعظ مهدوی با انتقاد از برخی روش های تأمین درآمد دولت اظهار کرد: انرژی ارزان امروز یک زمینه رفاهی برای مردم است و این انرژی وجود دارد و مشکلی هم ایجاد نکرده است. قرار نیست وزارت نفت، شرکت نفت با هر دستگاه دیگری برای خودش درآمد کسب کند. وی افزود: اولین اصل مالیه عمومی این است که تنها درآمد مشروع دولت ها، درآمد مالیاتی است. کسب درآمد از محل فروش ارز، خلاف و آسیب است. درآمد زایی از محل خودگردانی بیمارستان ها و هزینه های بهداشتی و درمانی نیز کار اشتباهی بوده

میلیارد دلار؛ دقیقاً تکه همین است.

جنگ نمی‌تواند توجیه‌کننده بی‌کفایتی‌ها باشد

گزارش

فرشاد مؤمنی عنوان کرد: اگر کسانی در

شرایط کنونی ایران، مثلاً به جای پاسخگویی در قبال ضعف اندیشه و ضعف اجرا و فساد و همه این چیزها، بخواهند همه چیزانسیبت بدهند به جنگ، از باب اینکه جنگ تأثیر تعیین کننده دارد، حرفشان متین است؛ اما اینکه ایسن توجیه‌کننده آن بی‌کفایتی‌ها و فسادها و چهل‌ها باشد، این به هیچ وجه قابل قبول نیست و نسبتی با علم و عقل در قلمرو اقتصاد و توسعه ندارد. فرشاد مؤمنی ضمن انتقاد از سیاست‌های اقتصادی و شیوه‌های تصمیم‌گیری در کشور گفت: بهای پول برای تأمین مالی سرمایه در گردش تولید در ایران طی ۲۵ سال گذشته پنج تا ۱۰برابر میانگین جهانی بوده‌و از سال ۱۳۹۷ نیز جمعیت فقیر کشور طی سه سال دو برابر شده‌است.

به گزارش ایسنا، فرشاد مؤمنی -اقتصاددان -در نشست خبری که در موسسه دین و اقتصاد برگزار شد، با اشاره به بررسی‌های انجام‌شده درباره تأمین مالی در ایران و کشورهای مختلف اظهار کرد: برای تأمین مالی حداقل یک تا پنج میلیون دلار، سپرده‌گذاری در کشورهای همسایه ایران را بررسی کردیم و دیدیم که آنها برای تحقق این هدف در کشور خودشان لازم است ۵۰۰ هزار دلار سپرده بگذارند. وی افزود: این کار را وقتی اعلام کردیم، دیدیم آن هدف برای ایران با سپرده‌گذاری معادل ۲۰۰ دلار قابل تأمین است. یعنی چه؟ یعنی اینکه بهای پول در ایران، در مقایسه باآنهاهی که ما به‌آنها می‌گوییم کشورهای پیشرفته سرمایه‌یابی، بین ۱۴۳ تا ۱۷۴ برابر است.

بهای پول در ایران در مقایسه با همسایگان بیش از ۲۰۰ برابر است

مؤمنی ادامه داد: این را برای همسایه‌های ایران محاسبه کردیم و دیدیم بهای پول به‌طور نسبی در مقایسه با همسایگان، در ایران بیش از ۵۰۰ برابر تا ۲۰۰ برابر است. در کنار همه بحث‌های فنی که می‌توانیم داشته باشیم که مثلاً ما به چه ملاحظه‌هایی این مناسبات را رهبری کردیم، خود این مقایسه به اندازه کافی هم گویاست و هم تکان‌دهنده‌است.

این اقتصاددان افزود: ما محاسبه‌های دیگری هم کردیم. مثلاً دیدیم که در دوره اجرای برنامه تحلیل ساختاری در آن‌ها که محور اصلی سیاست‌های آن دهنده و وارد کردن شوک‌های بی‌دریی به نرخ از است، در ۲۵ سال گذشته بهای پول برای تأمین مالی سرمایه در گردش مورد نیاز تولیدکنندگان در ایران، یعنی همان بهره‌برداختی، به ۲۵۰ سال گذشته بیش پنج تا ۱۰۰ برابر می‌گشتن، از نظر این جنبه‌ا ماجرا، برای مؤمنی ادامه داد: وقتی که ما می‌گوییم میانگین جهانی، یعنی یک مجموعه چند صد و خورده‌ای که ۱۷۰ تا ۱۸۰ موردشان یا مثل ما یا خیلی بدتر از ما هستند. آیا به «ما انزل الله» عمل کردیم یا آن‌ا دور زیم؟ این کارشناس اقتصادی گفت: در پاسخ به‌این پرسش بنیادی که آیا «ما انزل الله» عمل کردیم و دچار این گرفتاری شدیم یا چون آنها دور زدیم و با عناوین مختلف و تحت عنوان مصلحت‌سنجی و یک تکنولوژی که مثلاً شورای محترم نگهدار به کار برده؟ شورای نگهدار از نظر جایگاه در قانون اساسی مسئولیت چیست؟ انطباع کلی‌تر حاکم بر جامعه ما بر دو چیز: یکی اسلام و یکی قانون اساسی.

وی افزود: شورای نگهدار به جای اینکه آن مسیر پرخطرمن انضباطی را که لازمه‌اش این است که شما ایران را خوب بشناسی، دنیا را خوب بشناسی، سهم تحولات علمی و فنی‌وار، تعدادی که در مناسبات اقتصادی و اجتماعی اتخاذ کرده‌ی، بی‌ی‌تکند، از نظر میزان فسفرسوزانی وزحمت، کار را خیلی راحت کرد. این اقتصاددان تصریح کرد: اکنون وقتی که ما به کارنامه نگاه می‌کنیم، یکی از زیربنایی‌ترین عرصه‌های مورد نیاز برای تغییر، این شیوه‌استنباطی است که شورای نگهدار داشته‌است. این شیوه اسمش چیست؟ «عدم مغایرت».

مؤمنی گفت: یعنی در مثلاً ۳۷ ساله گذشته، در حالی که افراطی‌ترین شیوه‌های سرمایه‌سازری‌ها و غیرپاسخگو و آژمند و زائدطلب به اسم سیاست اقتصادی در کشور ما به جریان افتاده‌و بی‌سابقه‌ترین غارت‌های دارایی‌های بین‌نسلی و اموال عمومی رخ داده، تمام اینها با آن شیوه‌استنباط، یعنی «عدم مغایرت»، خلاف شرع و خلاف قانون اساسی تشخیص داده نشده‌است.

شودفهم‌انضاطی با عدم انضاطی با شرع و قانون اساسی کار نمی‌کند

این کارشناس اقتصادی افزود: برای اولین بار این مسئله‌حالی را چند سال پیش استاد ارجمند، جناب آقای دکتر حسن سبحانی، به عنوان یک مسئله مطرح کردند و گفتند این شیوه کار نمی‌کند. چرا کار نمی‌کند؟ چون آنچه که حاصل شده با مسلمات و محصرات دینی ما مغایرت دارد.

مؤمنی تصریح کرد: بنابراین که در چارچوب محاسبات دینی ما یا بی‌سابقه‌ترین روندهای گسترش و تعمیق فقر و بی‌سابقه‌ترین روندهای گسترش و تعمیق نابرابری و بایی سابقه‌ترین روندهای افزایش واردات دلت‌آور برای خلق یک واحد ارزش در اقتصاد روبرو و

باشیم. وی ادامه داد: آقای دکتر سبحانی و آقای به‌عنوان یک مسئله دقیق کلمه با نجات و با مظلومیت گفتند، آقای این شیوه‌فهم انضاطی با عدم انضاطی با شرع و قانون اساسی کار نمی‌کند؛ چون یک مناسبات به غایت نابرابر، هم در پهنه اقتصاد ملی و هم در

نسبت ایران و جایگاهش در نظام جهانی، برای ما پدیدار کرده که هر دوی اینها خلاف عهد محسوب می‌شود، قرار ماین نبود.

افزایش پایگاه اجتماعی واکنش‌های سلطنت‌طلبانه

این اقتصاددان گفت: از این زاویه به نظر می‌رسد که در عین حال که ما داریم مشاهده می‌کنیم واکنش‌های تبیینی متفاوتی ظاهر شده و متأسفانه نظام پاسخگویی اندیشه‌ای و نظام تبیینی ما خودش را به بیراهه زده و کوچک‌ترین مسئولیتی احساس نمی‌کند که برای این تبیین‌هایی که ما آنها را غیردقیق می‌دانیم، پاسخی بیاورد، نتیجه‌این شده که عملاً ما شاهد افزایش پایگاه اجتماعی برای آن واکنش‌های تبیینی هستیم که در مهم‌ترین‌شان واکنش‌های سلطنت‌طلبانه و واکنش‌های بازارگرایانه بوده که درباره وضعیت اقتصادی هیچ پاسخی داده نشده‌است.

مؤمنی در ادامه اظهار کرد: واکنش‌های بازارگرایانه در مقام تبیین راجع به اینکه چرا این ماجرا اتفاق نیفتاده، هر کدام یک چیزهایی‌گفتند که هم بااینی خود آنها قابل نقد است و هم برحسب واقعیت‌های محرز شده قطعی در ایران قابل نقد است، ولی به اینها هیچ پاسخی داده نشده و چون پاسخی داده نشده، برای آنها سطوحی از مقبولیت پدیدار کرده‌است. وی افزود: شما در این جنگ‌های تجاوزکارانه

آمریکا و اسرائیل که بخش مهمی از هزینه‌هایی که این جامعه پرداخت، بابت همین سهل‌انگاری‌ها و همین خلط موضوع بود، می‌بینید که برای بخش قابل توجهی از جمعیت ما وارد و به این جزئیات نه آموزش داده شده و نه برایش راه باز کرده‌اند. در نتیجه آنها می‌گویند خیلی خوب، این هماهنگی ادعای اسلامیت دارند و عمل بر نوع اسلام؛ پس آنچه که حاصل شده هم به بل یک نسبت داده

شود به اسلام. این اقتصاددان ادامه داد: اما وقتی که شما از درپچه متفکران بزرگ اسلامی در قرن بیستم با این پرسش روبه‌رو می‌شوید، کاملاً برایتان روشن می‌شود که آنچه که این بساط را برپا کرده، هیچ نسبیتی را رهنمودهای اسلام در زمینه اقتصاد و اداره جامعه نداشته‌است که من یک نمونه‌اش را درآورد به میزان سروری پول در مناسبات اقتصادی و اجتماعی برتان مطرح کردم. مؤمنی گفت: مثلاً به آثار کسانی مثل شهید بهشتی، شهید مطهری، آقا موسی صدر، سید محمود طالقانی

و دیگران و دیگران که مراجعه می‌کنیم، ببینید که آنها در قفسه در آثار ایشان منعکس است و می‌دهند و شاید شدیدترین مرزبندی‌ها را به صورت روش مند و سیستمی در این زمینه، شهید بهشتی در آثارشان ارائه کردند.

وی افزود: اما علامه حکیمی به‌طور نسبی یکی از توضیحات بزرگشان، از نظر این جنبه‌ا ماجرا، برای اینکه خودشان چی کشیدند، آن را دیگر خودشان می‌دانند و خدای خودشان: ولی از نظر این جنبه‌ما می‌بینیم که ایشان این مرزبندی‌ها را حسب مشاهده واقعیت‌های آنچه که در حیطه اقتصاد و جامعه ایران جریان دارد، در آثارشان منعکس کردند؛ هم‌ووجه و اجنبی این قفسه در آثار ایشان منعکس است و می‌دهند و وجه سلبی آن، مؤمنی ادامه داد: آن وجوه‌ایجابی که یعنی اسلام در این زمینه‌ها چه می‌گوید را شاید بی‌تظیر بنوانیم خطاب کنیم. کوشش‌های اخوان حکیمی و به‌خصوص زنده‌یاد محمدرضا حکیمی این بود که آنها در واقع با یک رویکرد بالایشی آمدند کل نظام اندیشه اسلامی را براساس قرآن و روایات در یک مجموعه به نام «الحیات» گردآوری کردند. وی تصریح کرد: شما وقتی که از آن درجه نگاه کنید، می‌بینیم که هیچ‌کدام از این مناسبات کلیدی که در روابط بین مردم با حکومت، حکومت با مردم و مردم با مردم به عنوان شاخص‌های دینی از سوی خداوند در قرآن و معصومین ذکرشده، تناسب باسته مشاهده نمی‌شود. این کارشناس اقتصادی گفت: آقای حکیمی در آثارش واکنش‌های شدید هم نشان داده و فریاد زده که آنچه که شما مشاهده می‌کنید، نسبتی با «ما انزل الله» ندارد.

در ۱۰ سال نخست انقلاب، کارنامه اقتصادی قابل قبول از جهاتی افتخارآمیز داشتیم

مؤمنی ادامه داد: حالا اینکه با چی نسبت دارد، من جزو کسانی هستم که به‌مهم خودم توانستم نشان بدهم که در این ۱۰ ساله اول بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، که هم پایبندی نسبی به شرع و هم پایبندی نسبی به قانون اساسی بیشتر بوده، با وجود همه‌ان دشواری‌ها و محدودیت‌ها و گرفتاری‌هایی که در آن ۱۰ سال وجود داشته، ما در مجموع یک کارنامه قابل قبول و از جهاتی افتخارآمیز را رقم زدیم.

این اقتصاددان افزود: بعضی از وجوه این کارنامه به معنای دقیق کلمه افتخارآمیز است. تقریباً در ۶۰ سال گذشته اقتصاد ایران، در ۶۰ سال گذشته، ما این‌که کمتر حسن سبحانی، به عنوان یک مسئله مورد تأمله عملکردی در متغیرهای به‌اصطلاح اقتصادی مشاهده می‌کنیم. از این ۱۷ تا متغیر، ۱۴ مورد فقط در دوره جنگ تعمیلی رخ داده‌است.

جنگ بر متغیرهای اقتصادی اثر می‌گذارد، اما این انگ‌گذاری یک‌سویه نیست

وی ادامه داد: چرا این اهمیت دارد؟ به خاطر اینکه الان متأسفانه یک عده‌ای برای اینکه از خودشان سلب مسئولیت بکنند، آنچه را که رخ داده به سیاست‌های دولت و مناسبات فساد نسبت می‌دهند و می‌گویند افزایش فضای جنگ است. مؤمنی افزود: این جزو القباست که جنگ روی متغیرهای اقتصادی تأثیری می‌گذارد؛ اما این تأثیرگذاری یک‌سویه

و به حکم علی‌الاطلاق منفعلانه نیست. یعنی این نیست که ما بگوییم چون جنگ بود، پس دیگر ما باید تسلیم این شرایط می‌شویم.

در کالبدشناسی یک برنامه توسعه، نسبت به پیامدهای تعدیل ساختاری هشدار دادم

این کارشناس اقتصادی گفت: من خودم مثلاً حدود ۳۰ و خورده سال پیش یک کتابی منتشر کردم تحت عنوان «کالبدشناسی یک برنامه توسعه». من در آن کتاب نشان داده‌بودم که در واقع جایگزین کردن برنامه تعدیل ساختاری با مصراحت قانون اساسی، در آن کتاب پیش‌بینی شده بود که ایران را به سمت یک انحطاط خیلی خطرناک جلو خواهد برد.

وی ادامه داد: این کتاب در سال ۱۳۷۴ منتشر شده‌است. در «کالبدشناسی یک برنامه توسعه» من آنجا از درپچه نحوه تغییر قواعد بنیادی که به جای اینکه به تولید اهمیت بدهد، مثلاً دارد به رانت

دارد و راه‌های جدید را در جهت تأثیرات تجاری دارد مجوز می‌دهد و از این قبیل، این را مطرح کردم. مؤمنی افزود: من آنجا ایسن را هم در کادر تجربه کشورهای پیشرفته صنعتی نشان دادم و گفتم که در جنگ جهانی اول، دولت انگلستان نسبت

برش

سیاست‌های تورم‌زا اقتصاد ایران را از درون تهی کرده‌است

رئیس موسسه دین و اقتصاد با انتقاد از تداوم سیاست‌های تورم‌زا و رویکردهای اقتصادی حاکم بر کشور گفت: بخش‌های مهمی از اقتصاد در ایران از بحران روبه‌است، کالا و کار از اراده سیاست‌گذار خارج شده‌اند و تداوم این روند، علاوه بر تشدید فقر و نابرابری، آسیب‌پذیری کشور در حوزه امنیت ملی را افزایش داده‌است.

به گزارش ایسنا، فرشاد مؤمنی در همایش «انرژی، معیشت، امنیت ملی» با اشاره به شرایط اقتصادی کشور اظهار کرد: تک‌تک ما باید با توجه به شرایط کنونی کشور، یک‌دیگر را دعوت کنیم که مسائل را با دقت و از زوایای مختلف ببینیم. آنجایی که مسائل ما ریشه معرفتی دارد، باید با ابزارهای متناسب با همان حوزه به آن نگاه کنیم و آنجایی که مسائل ریشه در فساد دارد، ابزارها متفاوت است. وی با انتقاد از آنچه طی سال‌های گذشته تحت عنوان

بارگذاری برای در ایران دنبال شده‌است، گفت: در این دوره، رویکردی به نام بارگذاری مطرح شد که به قیمت ایجاد فقر و نابرابری‌های گسترده برای بخش‌های مهمی از جمعیت کشور تمام شده‌است. در عین حال باید آن نظریه‌ای را که با ابزار دستکاری‌شده‌ای به نام بازار، این وضعیت را توجیه کرده‌است، مورد بازخواست قرار دهیم. مؤمنی افزود: در تمام این دوره، نه‌ای وجود داشته که باید اساسیت، انضباطی با قانون اساسی و قواعد حاکم بر کشور را بازبینی می‌کرد. باید پرسید با چه رویکردی از اسلام گفته شد که این سیاست‌ها نه‌اشکال شرعی دارند و نه‌اشکال قانون اساسی، در حالی که از دل آن‌ها این حجم از فقر، فساد، نابرابری و وابستگی پدید آمده‌است. این اقتصاددان ادامه داد: نگرش‌هایی به جای نگرش‌های افرادی مانند شهید بهشتی و طالقانی، مبنای اسلامی بودن قرار گرفته‌است. دکتر سبحانی نیز چندین سال پیش این مسئله را مطرح کرد، اما کسی به آن اعتنا نکرد.

شورای نگهدار برای اینکه خیال خود را راحت کند، از رویکردی تحت عنوان «عدم مغایرت» استفاده کرده‌است، با تعریفی که از عدم مغایرت ارائه شده است. وی با بیان اینکه مسائل کشور باید به اندازه پیچیدگی آن‌ها مورد توجه قرار گیرد، اظهار کرد: مدت‌هاست بخش مهمی از تصمیم‌گیری‌های کلیدی کشور فراز از مجلس و دولت و در چارچوب مصوبه‌های خاص انجام می‌شود. از همان زمانی که اختیارات غیرعادی به برخی بخش‌ها داده شد،

افراد و مصراحت‌ها دارند که این روند اوضاع را بدتر خواهد کرد. امروز نیز دیده‌ایم که دوز دن مجلس، صرف‌نظر از کیفیت مجلس، کیفیت سیاست‌گذاری در ایران را بسیار فاجعه‌آمیزتر کرده‌است. مؤمنی با تأکید بر ضرورت بازنگری اساسی در سیاست‌های اقتصادی گفت: وقتی تحت سيطرة نهادهایی هستیم که مناسبات آن‌ها بر فقیر و ذلیل کردن اکثریت جمعیت و تقویت مافی‌ها استوار است، جایه‌جایی افراد، چه بین دولت‌ها و چه در درون دولت‌ها، در بهترین حالت آثار کوتامدت خواهد داشت. وی افزود: مسئله حیاتی این است که باید با نظام تصمیم‌گیری اساسی کشور صحبت کنیم و بگوییم رویکردی را انتخاب کرده‌ایم که با اصلات را به‌مدل‌های لحظه‌ای و آنچه بازارگرای ناامیده می‌شود، می‌دهد؛ اما این رویکرد را در کشوری به کار می‌برید که با عدم تعادل‌های ساختاری مزمن مواجه است.

رئیس موسسه دین و اقتصاد با اشاره به اینکه طی دهه‌های گذشته منتقدان این سیاست‌ها با واکنش‌هایی مواجه شده‌اند، گفت: از روز اول، نقدهایی که به این رویه وجود داشت یا تاجزیه و تحلیل نمی‌شد، یا معترضان را می‌ترسانند و تنبیه می‌کردند و مسائل را از امروز به فردا می‌رساندند. اکنون نزدیک به چهار دهه گذشته‌است و داده‌هایی که نهاد‌های رسمی خودشان منتشر کرده‌اند، دیگر امکان تکذیب و انکار مسئله را باقی نمی‌گذارد. وی ادامه داد: برای آن بخش از ساختار قدرت که بقای خودش، معیشت مردم و امنیت کشور برایش اهمیت دارد، خوب است بررسی کند که در این چهار دهه چه ضرورتی داشته و چه اتفاقی افتاده‌است. دیگر نمی‌توان با

تهیه کرده بود. وقتی این گزارش را دیدم، چون خوشبختانه طبقه‌بندی نداشت و می‌شد آن را دید، واقعاً از یک طرف از نهادم بلند شد که پس ماجرا این نیست که اینها فقط حرف‌های ما را گوش نمی‌دهند: آن‌ها بی‌ارهم که خودشان قبول دارند و برایشان حکم صادر می‌کنند و به آنها مسئولیت این پایش‌های شرافتمندانه کارشناسی را می‌دهند، آن‌ها هم اوضاع‌شان از آنهایی که ما می‌گوییم چندان بهتر نیست، اگر نگوییم بدتر است.

این کارشناس اقتصادی افزود: ما حداقل با یک آسوده‌خاطری بیشتری می‌توانیم حرف پرزیم از آنهایی که این گزارش‌ها تهیه کردند. من تا حالا ندیدم یکی از آنها باید در حیطه عمومی بگوید که آقا، ما یک هفته زودتر از اینکه آن فاجعه، مثلاً در دی ماه، رخ بدهد، گفته بودیم که واقعاً کشندگی‌های جامعه ایران از نظر گستره و عمق قفربه چه صورت است. مؤمنی ادامه داد: من یادداشت‌هایی که در اثر مطالعه آن گزارش تهیه کردم، یک گزارش شایسته تقدیر از معاونت راهبردی رئیس جمهور به تاریخ ۱۴۰۱/۴/۱۰، به عنوان «هشدار عمومی شدن فقر در ایران» است.

وی گفت: ببینید چقدر تکان دهنده‌است. در آنجا یک عدد و رقم‌هایی ا مطرح کرده که واقعاً آدم نمی‌داند که یک مقام مسئول، اگر این گزارش‌ها را دیده باشد و این تحولات روندی را دیده باشد، چه جوری می‌تواند بیاید این قدر حرف‌های نامربوط بزند؟ چجوری می‌تواند بیاید فرافکنی بکند و آنچه‌را که جلوی چشمش گذاشتند و راهنمایی‌ها و پیشنهاد‌های مشخص هم داشتند، نادیده بگیرد و بعد اینها را یک چیزهای دیگری نسبت بدهد؟

شیوه‌درجیحات و گزینش برای مسئولیت‌های کلیدی نیازمند بازنگری است

این اقتصاددان تصریح کرد: همه اینها نشان دهنده این است که آن چیزی که از قول پیامبر گرامی به نواتر نقل شده که می‌گویند «من را جامعه‌ا ناحیه فقر خوفناک نیستم، از سو‌تدبیر خوفناک هستم». قشنگ نشان می‌دهد که از شماها یک کسانی را می‌پسندید برای مسئولیت‌های کلیدی که اینها از آن بیاستگی‌ها و بی‌اراخلی، خیلی بیشتر گزینش داد، من در حدی که مقدمات خودم اجازه بدهد، تحت عنوان «هفت ابتکار در اندیشه‌های زنده‌یاد محمدرضا حکیمی»، این را برای شما مرور می‌کنم.

وی در ادامه سخنان خود اظهار کرد: من یک گزارش تاریخی را راجع به وضعیت فقر در ایران دیدم که در

دهم دی‌ماه ۱۴۰۰ معاونت راهبردی رئیس جمهور

مؤمنی افزود: شما نگاه بکنید، مثلاً من از کتاب «جامعه‌اسلامی قرآنی» علامه حکیمی، صفحه ۶۰، چند تا نکته را ذکر کردم که اینها درواقع یک موضوع گیری صحیح بوده‌برداشت‌های متفاوت از منشأ فقر است.

وی ادامه داد: مثلاً فرض بفرمایید من خودم در آن کتاب «عدالت اجتماعی، آزادی و توسعه در ایران امروز، که در سال ۱۳۹۶ منتشر کردم، از نظر خودم آن کتاب یک اتمام حجت شرعی با حکومت‌سگران گرامی بود که، عنوان کردم انتخاب نادرست مسیری می‌تواند فاجعه‌های‌ساز بزرگ بکند. آنجا مفصل‌تر توضیح دادم که طبعی از متفکران که اصلاً با آنها

مؤمنی گفت: صفحه ۱۰۴ کتاب «منهای فقر» می‌گوید «الخیالان این جوری راحت نمی‌هر جا دیدید فقر هست، بقین کنید دین نیست». یعنی در نسبت‌سنجی‌ها باید این قدر دقت داشته باشید. در همان صفحه می‌گوید به‌خاطر اینکه بنا به تعریف قرآن و معصومان، جامعه دینی، جامعه عامل بالعدل و قائم بالقسط است.

فقر، پدیده طبیعی نیست؛ فرآورده اجتماعی است

این کارشناس اقتصادی افزود: این تعبیر، تعبیر مشهوری است از مالتوس که بعدها هم شکل‌های دیگری توسط مائتر رتوزیک و هایک هم تکرار شده‌است. معضون این است که می‌گوید فقر خود مسئول فقر خوشتن هستند؛ یعنی می‌گوید فقر فقط منشأ فردی دارد.

مؤمنی ادامه داد: علامه حکیمی در آن کتابی که عرض کردم و البته در آثار دیگرشان که به بعضی از آنها اشاره می‌کنم، می‌فهماند که فقر نه‌پدیده طبیعی، که فرآورده اجتماعی است که محصول نابرابری‌های ناموجه و روابط و مناسبات ناسالم است.

وی ادامه داد: در همان کتابی که بزرگ‌ترین عامل نول‌گرفتنش بود، می‌گوید که فقر محصول نهاد‌های ضعیف، قاعده‌گذاری‌ها و سیاست‌گذاری‌های ضعیف

ویک اداره ضعیف از کشور است. یعنی در توضیح پدیده فقر می‌گوید هیچ عنصر فردی، وجه غالب و مسلط ندارد. مؤمنی گفت: حالا نگاه‌بکنید، مثلاً آن آدم در رشته خودش در تراز یک است، این آدم هم از درپچه قرآن و مثلاً روایات، به عنوان یک اسلام‌شناس؛ ببینید چقدر یافته‌هایشان به همدیگر نزدیک است، مثلاً ما و اشتناک‌ترین روندهای گسترش و تعمیق فقر را از نقطه عطف ۱۳۹۷ تا به امروز داریم.

این اقتصاددان افزود: برای اولین بار در تاریخ اقتصادی معاصر ایران، در عرض سه سال اندازه جمعیت فقیر در کشور دو برابر شده‌است. وی تصریح کرد: می‌گوید حکومتی که نتواند فقر را مدیریت کند و عدالت را برقرار بکند، امنی است که در اداره کشور ناتوان خواهد بود، در همه‌شان حکومت مشروعیت نخواهد داشت. این اقتصاددان در پایان تصریح کرد: دومین نکته که ایشان می‌گویند، که با کمال تأسف با آخرین یافته‌های گزارش‌های سنجش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان و همین‌طور گزارش‌های اندازه‌گیری سرمایه اجتماعی که در میراث اندیشه‌ای علامه حکیمی می‌توانیم رهگیری کنیم، وی افزود: در کل محاسباتی که مثلاً افراد را فقر کشیده بشوند، به خاطر فقر و ناخبردی و سیاست‌های نادرست ما، با پدیده سست شدن دین روبرو می‌شوند.

شناخت عالمانه اسلام، پیوند میان عقل و شرع را آشکار می‌کند

این اقتصاددان در ادامه‌داد: یکی از این وجوه که از آن چیزهایی که به نظر من خیلی فوق‌العاده است و نشان می‌دهد که اگر به معنای دقیق کلمه شما عالمانه به شناخت اسلام رویابورید، دقیقاً می‌گوید آنچه عقل حکم می‌کند، شرع هم حکم می‌کند و بالعکس. شما این یگانگی را به شکل معجزه‌آسا می‌توانید مشاهده کنید.

وی افزود: ببینید، مثلاً آقای حکیمی در این کتاب «منهای فقر» شان، حالا نمی‌خواهیم مثلاً خدای ناکرده بت‌پرستی جده را به‌بندازیم با چیز دیگر. از موضع تخصصی شاید بشود خیلی نقدها به حتی نوع شناخت اسلام آقای حکیمی هم وارد کرد. من نمی‌خواهم مقدس‌ساز کنم، ولی می‌خواهم بگویم یک وجوهی در این اندیشه‌ها وجود دارد که واقعاً ما را راهنمایی می‌کند. ما نمی‌خواهیم مواجهه مطلق‌انگاره‌ها با یک اندیشه، ولودر تراز انسانی مثل آقای حکیمی باشد، را رواج بدهیم؛ ولی می‌خواهم بگویم در آثارشان به‌طور نسبی مسائل را خیلی دقیق می‌توان بررسی کرد.

مسئله فقر، ساختاری است و راه‌حل ساختاری می‌طلب

این اقتصاددان ادامه داد: یکی از این وجوه که در «منهای فقر» خیلی قشنگ توضیح داده، به تعبیر من، می‌گوید اگر می‌خواهی با فقر برخورد مؤثر بکنی، باید بدانی که یک‌ساعتی و تک‌علتی نمی‌تواند این کار را بآکنی. مؤمنی گفت: به تعبیر من، آقای حکیمی هم مثل همه بزرگان علم دین می‌گوید مسئله فهم، یک مسئله ساختاری است و بنابراین راه‌حل ساختاری هم می‌طلبد. وی افزود: حالا به این بیان آقای حکیمی در میان موارد شکل دهنده به فقر، سه عامل نقش‌شان خیلی مهم‌تر است. عامل شماره یک، حاکمان؛ یعنی ساخت سیاسی و نوع قاعده‌گذاری و اجرا و تخصیص منابع، می‌گوید این خیلی ضریب اهمیتش از بقیه عوامل بیشتر است.

مؤمنی گفت: دوم می‌گوید اغنیا و ثروتمندان، این‌ها را اقرآن مفصل توضیح داده: قرآن می‌گوید فقر از اقرآن اغنیا سهم دارند. بله، این‌ها را قشنگ ایشان با جزئیات توضیح داده‌است. سومین عنصر بسیار حیاتی، شیوه‌ان دسته‌از عالمان دینی است که حرفشان در ساخت سیاسی بیشتر خریدار دارد. این اقتصاددان تصریح کرد: ببینید، هم می‌فهمد و هم حریت اینها را می‌گوید و همان‌طور که عرض کردم، در بعضی از آثارشان ایشان خیلی مرزبندی‌های شدید بین آنچه که اسلام گفته‌و می‌گوید و خواهد بود آنچه که در جریان است را مطرح کرده؛ خیلی، خیلی شدید. وی ادامه داد: واقعاً بعد از اینکه اینها را توضیح می‌دهد، در این کتاب می‌گوید برای اینکه خیالتان را روشن بکنم که سیاست فقر را هیچ نسبیتی با دین ندارد، که برآینه‌اش آن نکته‌سنجی‌ها و راهنمایی‌هایی که رهبر معصومان گفت و قرآن گفته، خیالتان را اینگونه راحت کنید.

مؤمنی گفت: صفحه ۱۰۴ کتاب «منهای فقر» می‌گوید «الخیالان این جوری راحت نمی‌هر جا دیدید فقر هست، بقین کنید دین نیست». یعنی در نسبت‌سنجی‌ها باید این قدر دقت داشته باشید. در همان صفحه می‌گوید به‌خاطر اینکه بنا به تعریف قرآن و معصومان، جامعه دینی، جامعه عامل بالعدل و قائم بالقسط است.

اجرای عدالت، مهم‌ترین حق عامه و مطالبه مردم است

این اقتصاددان ادامه داد: در کتاب «جامعه‌اسلامی قرآنی» محمدرضا حکیمی، صفحه ۱۱۴، پنجمین ابتکار هادینگر که از دل اندیشه‌های علامه حکیمی می‌تواند معنای اصلاح و ارتقا حوز‌های کنونی و یک آسیب‌شناسی عالمانه دین قرار بگیرد، این است که ایشان براساس فقط منشأ فردی دارد.

مؤمنی ادامه داد: علامه حکیمی در آن کتابی که عرض کردم و البته در آثار دیگرشان که به بعضی از آنها اشاره می‌کنم، می‌فهماند که فقر نه‌پدیده طبیعی، که فرآورده اجتماعی است که محصول نابرابری‌های ناموجه و روابط و مناسبات ناسالم است.

وی گفت: حالا چقدر ماجرا داریم در این زمینه. مثلاً اگر این را به‌صورت نظری در اندیشه‌های آقای طالقانی و بهشتی و مطهری و اینها رأی‌گیری کنید، خیلی جنبه اجرایی‌ترو عملیاتی‌تر است.

فقر ذاتی و برقراری عدالت، با مشروعیت و توان اداره حکومت پیوند دارد

مؤمنی افزود: نکته‌ای به‌نظرم من خیلی فوق‌العاده است و من اسمش را گذاشتم ابتکار ششم، در جلد شش «الحیات»، صفحه ۵۲۰، در آنجایی می‌گوید که آقا، اگر توبه برایی قسط و رفع ظلم و فقر اهتمام نوری، مسئله فقط این نیست که قیامتی خواهیم داشت که در همین دنیا فردی و اجتماعی ظاهر می‌شود.

این کارشناس اقتصادی ادامه داد: به کارهای عجم‌و غلو مراجعه کنید. این آدم ۵۰ سال پیش از قرآن و سنت این چیزها را کشیده و امروز مرزهای دانش توسعه هم دارند ندیده می‌گویند. وی تصریح کرد: می‌گوید حکومتی که نتواند فقر را مدیریت کند و عدالت را برقرار بکند، امنی است که در اداره کشور ناتوان خواهد بود، در همه‌شان حکومت مشروعیت نخواهد داشت. این اقتصاددان در پایان تصریح کرد: دومین نکته که ایشان می‌گویند، که با کمال تأسف با آخرین یافته‌های گزارش‌های سنجش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان و همین‌طور گزارش‌های اندازه‌گیری سرمایه اجتماعی که در میراث اندیشه‌ای علامه حکیمی می‌توانیم رهگیری کنیم، وی افزود: در کل محاسباتی که مثلاً افراد را فقر کشیده بشوند، به خاطر فقر و ناخبردی و سیاست‌های نادرست ما، با پدیده سست شدن دین روبرو می‌شوند.

مشکل بازار کمبود کالا نیست بلکه گرانی است

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس با تأکید بر اینکه در حال حاضر مشکل اصلی بازار، کمبود کالا نیست بلکه گرانی و فشار معیشتی است، گفت: بخشی از افزایش قیمت‌ها ناشی از شرایط جنگی است که مردم آن را درک و تحمل می‌کنند، اما با افرادی که از فضای جنگ برای گران فروشی و فشار بیشتر بر مردم سوء استفاده می‌کنند، باید با شدت برخورد شود. مجید دوستعلی با بیان اینکه به لطف مدیریت صورت گرفته، بازار کشور با مشکل کمبود کالا مواجه نیست، اظهار کرد: بازارها ما خالی از جنس نیست و کالاهای مورد نیاز مردم در قفسه فروشگاه‌ها وجود دارد؛ بنابراین مسئله اصلی، گرانی این کالاهاست.

نماینده مردم کرمان و راور در مجلس شورای اسلامی با اشاره به عوامل افزایش قیمت‌ها، افزود: گرانی‌ها دووجه دارد؛ بخشی از افزایش قیمت‌ها قطعاً ناشی از شرایط جنگی است. کمبودها و مسائلی که در حوزه‌های مختلف به وجود آمده، ممکن است باعث شده باشد برخی کالاها با افزایش قیمت مواجه شوند که اگر در این زمینه اطلاع‌رسانی مناسب و توجیه درستی برای مردم صورت گیرد، آن بخش از گرانی‌هایی که ناشی از شرایط موجود است، برای مردم قابل درک خواهد بود.

وی ادامه داد: مردم ما شرایط سختی را تحمل کرده‌اند و نزدیک ۱۶۰ شبانه‌روز است که در میدان حضور دارند؛ بنابراین اگر برای مردم به‌درستی توضیح داده شود که بخشی از افزایش قیمت‌ها ناشی از شرایط جنگی است، حتماً آن را باور و تحمل خواهند کرد.

دولت با سوءاستفاده کنندگان از شرایط جنگی برخورد کند

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس تأکید کرد: اما بخشی از گرانی‌ها مربوط به افرادی است که از فضای جنگ سوء استفاده می‌کنند. در این بخش دولت باید با شدت برخورد کند؛ کسی که در شرایط اقتصادی امروز کشور عمداً کاری انجام می‌دهد تا کالا با قیمت بالاتری به دست مردم برسد، در حالی که می‌تواند از وقوع این اتفاق جلوگیری کند، در جبهه دشمن بازی می‌کند و باید با او برخورد شود. دوستعلی با بیان اینکه اصلی‌ترین مسئله‌ای که امروز مردم در مراجعات خود مطرح می‌کنند، گرانی و معیشت است، گفت: در حوزه نظامی الحمدلله کار خود را به خوبی انجام داده‌ایم، مردم نیز در میدان حضور بسیار خوبی دارند، در حوزه خدمت‌رسانی اقدامات مناسبی بین انجام است و مسئولان در حوزه دیپلماسی نیز مشغول انجام وظایف خود هستند، اما مسئله گرانی و معیشت مردم باید برطرف شود. وی افزود: در حال حاضر عمده دغدغه مردم این است که به معیشت و موضوع گرانی رسیدگی شود؛ چراکه با حقوقی که به‌ویژه کارمندان و کارگران دریافت می‌کنند، ادامه این وضعیت می‌تواند زندگی آنها را با مشکل مواجه کند.

کاهش ذخایر اهری‌دی آمریکا، اهرم فشار واشنگتن علیه ایران را تضعیف کرده است

یک تحلیلگر بین‌المللی نفت و انرژی با اشاره به برداشت گسترده آمریکا و کشورهای عضو آژانس بین‌المللی انرژی از ذخایر اهری‌دی خود در پی اختلال در تنگه هرمز برای تردد نفتکش‌ها، گفت: کاهش ذخایر نفت آمریکا به پایین‌ترین سطح در چهار دهه اخیر، آسیب‌پذیری راهبردی این کشور را آشکار کرده و فرصتی برای افزایش قدرت چانه‌زنی ایران در مذاکرات ایجاد کرده است. احسان جنبانی تحلیل تحولات بازار نفت و پیامدهای کاهش تردد نفتکش‌ها در تنگه هرمز اظهار داشت: در پی افزایش تنش‌ها میان آمریکا، رژیم صهیونیستی و ایران، محدودیت‌هایی برای تردد نفتکش‌ها در تنگه هرمز اعمال شد و به دنبال آن، کشورهای عضو آژانس بین‌المللی انرژی، به‌ویژه آمریکا، برداشت از ذخایر اهری‌دی خود را آغاز کردند. وی افزود: در چارچوب طرحی مشترک، قرار بود کشورهای عضو آژانس بخشی از ذخایر خود را برای خنثی‌سازی آثار اختلال در تردد از تنگه هرمز آزاد کنند، اما این اقدام که با هدف جبران اختلال در عرضه نفت انجام شد، نه فقط نتوانست ثبات پایدار را به بازار انرژی بازگرداند، بلکه آسیب‌پذیری راهبردی آمریکا را نیز آشکار کرد.

جنبانی ادامه داد: کاهش ذخایر نفت آمریکا به یکی از عوامل تعیین‌کننده در معادلات قدرت و گفت‌وگوهای احتمالی میان ایران و آمریکا تبدیل شده است؛ این روند، توان نظامی و اقتصادی واشنگتن برای تدویم رویارویی با ایران را تا حدودی کاهش داده و فشار فزاینده‌ای بر دولت آمریکا، به‌ویژه دونالد ترامپ، برای یافتن راهی جهت خروج از بحران وارد کرده است. این تحلیلگر انرژی با بیان اینکه شرایط کنونی می‌تواند برای ایران یک فرصت راهبردی ایجاد کند، گفت: ایران می‌تواند با استفاده از وضعیت شکننده طرف آمریکایی، در کوتاه‌مدت از طریق گفت‌وگو و مذاکرات برد-برد، از تحمیل هزینه‌های بیشتر جلوگیری کند. با این حال، تداوم این شرایط به نحوه مدیریت بحران و سرعت عملیاتی شدن مسیرهای جایگزین برای انتقال نفت بستگی دارد. وی توضیح داد: آمریکا و کشورهای حاشیه خلیج فارس، پس از مشاهده اختلال در تردد نفتکش‌ها از تنگه هرمز، به دنبال راه‌هایی برای دور زدن این مسیر و کاهش وابستگی به آن هستند. اگر خطوط لوله و مسیرهای جایگزین به‌طور کامل عملیاتی شود، اثرگذاری کاهش ذخایر اهری‌دی بر معادلات بازار و قدرت چانه‌زنی ایران کاهش خواهد یافت. جنبانی با اشاره به وضعیت ذخایر نفت آمریکا یادآور شد: در پی برداشت‌های بی‌سابقه، ذخایر اهری‌دی این کشور به پایین‌ترین سطح خود طی حدود چهار دهه اخیر رسیده و برآوردها از باقی‌ماندن حدود ۳۰۰ میلیون بشکه حکایت دارد. ادامه این روند می‌تواند در بلندمدت امنیت انرژی آمریکا را با چالش مواجه کند. وی خاطرنشان کرد: بر اساس داده‌های اداره اطلاعات انرژی آمریکا، حجم ذخایر اهری‌دی این کشور در ۱۰ ژوئیه حدود ۳۱۶ میلیون بشکه، در ۱۷ ژوئیه حدود ۳۱۱ میلیون بشکه و در ۲۴ ژوئیه حدود ۳۱۰ میلیون بشکه بوده است.

این ارقام نشان‌دهنده تداوم روند نزولی ذخایر است.

به گفته این تحلیلگر، از آغاز درگیری با ایران در اواخر فوریه ۱۷ تا پیش، بیش از ۱۰۴ میلیون بشکه از ذخایر اهری‌دی آمریکا آزاد شده است؛ اقدامی که در چارچوب تعهد کشورهای عضو برای آزادسازی جمعی حدود ۴۰۰ میلیون بشکه انجام شده است. جنبانی هشدار داد: در صورت ادامه برنامه آزادسازی، احتمال دارد حجم ذخایر آمریکا از حدود ۳۰۷ میلیون بشکه به نزدیک ۲۲۳ میلیون بشکه کاهش یابد. رسیمن ذخایر به چنین سطحی، توانایی واشنگتن برای مهار قیمت نفت از طریق برداشت اضطراری را محدود خواهد کرد و این کشور در بحران‌های احتمالی آینده، ابزار کمتری برای مدیریت بازار در اختیار خواهد داشت.

■ یکشنبه ۱ شهریور ۱۴۰۵ ■ ۱۰ ربیع الاول ۱۴۴۸ ■ ۲۳ August ۲۰۲۶ ■ سال دوم ■ شماره ۵۳۶ ■
■ چاپخانه: نگار نقش ■ تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲ ■ روابط عمومی: ۹۹۱۸۴۴۱۵۲۹ ■
■ مدیر مسئول: مهدی مهرپور ■ کد پستی: ۱۵۸۶۳۱۳۴۱۳ ■ آدرس: تهران، خیابان میرزای شیرازی، کوچه ۱۵، پلاک ۴۴، طبقه ۲

کفش مدرسه زیرپای گرانی

گزارش

در آستانه بازگشایی مدارس، بازار کفش با وجود تنوع کالا، زیر فشار گرانی و افت قدرت خرید قرار دارد؛ خانواده‌ها به جای مدل‌های گران، بیشتر سراغ کفش‌های ماشینی، فومی و اقتصادی می‌روند. در بازار کفش، شه‌ری‌و همیشه فصل نفس‌گیری بوده است؛ زمانی که خانواده‌ها برای بازگشایی مدارس به بازار می‌آیند و کفش، از کالای مصرفی معمولی به یکی از اقلام ضروری سبد خرید تبدیل می‌شود. اما امسال، در هفته پایانی مرداد ۱۴۰۵، بازار پیش از آنکه با موج خرید مهروریه‌رو شود، زیر فشار رکود و افت قدرت خرید قرار گرفته است. ورتین‌ها پراز کفش‌های مدرسه، کتانی، کفش‌های ماشینی، فومی و مدل‌های چرمی است، اما فاصله میان «تنوع کالا» و «توان خرید» بیشتر از همیشه به چشم می‌آید. آخرین گزارش‌های رسمی نیز تصویری از همین فشار ارائه می‌کنند. بر اساس آمار مرکز آمار ایران، گروه «پوشاک و کفش» در تیرماه امسال نسبت به ماه قبل ۴.۸ درصد و نسبت به تیرماه سال قبل ۸.۲ درصد افزایش قیمت داشته است. بنابراین وقتی خانواده در آستانه مهروراد بازار می‌شود، با قیمتی مواجه است که تنها نتیجه گران‌شدن خود کفش نیست؛ کفش بخشی از اقتصادی است که هزینه تولید و هزینه زندگی در آن هم‌زمان بالا رفته است.

کفش مدرسه دیگر یک خرید ساده نیست

گزارش میدانی خبرنگار مهر حکایت از آن دارد که در بازار امسال، نخستین سؤال بسیاری از خریداران نه درباره برند و مدل، بلکه درباره قیمت است. خانواده‌ای که برای دویاسه‌فرزند باید کفش، لباس، کیف و سایر ملزومات مدرسه را تهیه کند، ناچار است خریدها را اولویت‌بندی کند. در چنین شرایطی، کفش چرمی یا مدل‌های گران‌تر برای بخشی از مشتریان عملاً از دایره انتخاب خارج می‌شود.

اینجاست که بخش اقتصادی بازار اهمیت پیدا می‌کند؛ بازاری که در آن کفش‌های ماشینی، فومی، EVA، کتانی و انواع مدل‌های مصنوعی سهم مهمی دارند. این محصولات شاید در نگاه اول تفاوت زیادی با کفش‌های چرمی داشته باشند، اما برای خانواده‌ای که

کفش فقط چرم نیست؛ مواد شیمیایی، انواع زیره، فوم، چسب، رنگ، پارچه، مواد پتروشیمی و قطعات مختلف در تولید کفش به

کار می‌روند. رئیس اتحادیه کفاشان دست‌دوژ تهران در تیرماه امسال گفته بود حدود نیمی از مواد اولیه صنعت کفش وارداتی است و حتی بخشی از مواد اولیه‌ای که در داخل تولید می‌شوند، به مواد و نهاده‌های وارداتی وابستگی دارند. یعنی حتی کفش ارزان‌تر هم در نهایت از افزایش هزینه‌های تولید، حمل‌ونقل و مواد اولیه اثر می‌گیرد. اما مسئله بازار فقط گرانی نیست؛ گرانی وقتی به رکود می‌رسد، مشکل تولیدکننده و فروشنده را دوچندان می‌کند.

گزارش میدانی خبرنگار مهر از بازار کفش سپهسالار تهران نشان می‌دهد کاهش قدرت خرید مردم، فعالان بازار را تحت فشار قرار داده و حتی برخی تولیدکنندگان برای دسترسی مستقیم‌تر به مصرف‌کننده به سمت خرده‌فروشی رفته‌اند.

این تغییر مسیر معنای مهمی دارد. وقتی تولیدکننده نمی‌تواند تمام تولید خود را از مسیر عمده‌فروشی بفروشد، مجبور می‌شود بخشی از زنجیره توزیع را خودش در دست بگیرد. در ظاهر، این اتفاق ممکن است به معنای حذف واسطه و فروش ارزان‌تر باشد، اما در واقع نشانه‌ای از دشواری فروش در بازار است. وقتی تولیدکننده نمی‌تواند تمام تولید خود را از مسیر عمده‌فروشی بفروشد، مجبور می‌شود بخشی از زنجیره توزیع را خودش در دست بگیرد. در ظاهر، این اتفاق ممکن است به معنای حذف واسطه و فروش ارزان‌تر باشد، اما در واقع نشانه‌ای از دشواری فروش در بازار است.

رکود همچنین باعث می‌شود فروشنده برای بالا بردن قیمت با احتیاط بیشتری عمل کند. از یک سو هزینه جایگزینی کالا افزایش یافته و از سوی دیگر، مشتری ککشی افزایش قیمت ندارد. بنابراین فروشنده میان دو فشار قرار می‌گیرد، کالایی که برایش گران‌تر تمام شده و مشتری‌ای که حاضر نیست متناسب با آن بیشتر هزینه کند.

کفش فقط چرم نیست؛ مواد شیمیایی، انواع زیره، فوم، چسب، رنگ، پارچه، مواد پتروشیمی و قطعات مختلف در تولید کفش به کار می‌روند. رئیس اتحادیه کفاشان دست‌دوژ تهران در تیرماه امسال گفته بود حدود نیمی از مواد اولیه صنعت کفش وارداتی است و حتی بخشی از مواد اولیه‌ای که در داخل تولید می‌شوند، به مواد و نهاده‌های وارداتی وابستگی دارند. یعنی حتی کفش ارزان‌تر هم در نهایت از افزایش هزینه‌های تولید، حمل‌ونقل و مواد اولیه اثر می‌گیرد. اما مسئله بازار فقط گرانی نیست؛ گرانی وقتی به رکود می‌رسد، مشکل تولیدکننده و فروشنده را دوچندان می‌کند.

گزارش میدانی خبرنگار مهر از بازار کفش سپهسالار تهران نشان می‌دهد کاهش قدرت خرید مردم، فعالان بازار را تحت فشار قرار داده و حتی برخی تولیدکنندگان برای دسترسی مستقیم‌تر به مصرف‌کننده به سمت خرده‌فروشی رفته‌اند.

این تغییر مسیر معنای مهمی دارد. وقتی تولیدکننده نمی‌تواند تمام تولید خود را از مسیر عمده‌فروشی بفروشد، مجبور می‌شود بخشی از زنجیره توزیع را خودش در دست بگیرد. در ظاهر، این اتفاق ممکن است به معنای حذف واسطه و فروش ارزان‌تر باشد، اما در واقع نشانه‌ای از دشواری فروش در بازار است. وقتی تولیدکننده نمی‌تواند تمام تولید خود را از مسیر عمده‌فروشی بفروشد، مجبور می‌شود بخشی از زنجیره توزیع را خودش در دست بگیرد. در ظاهر، این اتفاق ممکن است به معنای حذف واسطه و فروش ارزان‌تر باشد، اما در واقع نشانه‌ای از دشواری فروش در بازار است.

رکود همچنین باعث می‌شود فروشنده برای بالا بردن قیمت با احتیاط بیشتری عمل کند. از یک سو هزینه جایگزینی کالا افزایش یافته و از سوی دیگر، مشتری ککشی افزایش قیمت ندارد. بنابراین فروشنده میان دو فشار قرار می‌گیرد، کالایی که برایش گران‌تر تمام شده و مشتری‌ای که حاضر نیست متناسب با آن بیشتر هزینه کند.

کفش فقط چرم نیست؛ مواد شیمیایی، انواع زیره، فوم، چسب، رنگ، پارچه، مواد پتروشیمی و قطعات مختلف در تولید کفش به کار می‌روند. رئیس اتحادیه کفاشان دست‌دوژ تهران در تیرماه امسال گفته بود حدود نیمی از مواد اولیه صنعت کفش وارداتی است و حتی بخشی از مواد اولیه‌ای که در داخل تولید می‌شوند، به مواد و نهاده‌های وارداتی وابستگی دارند. یعنی حتی کفش ارزان‌تر هم در نهایت از افزایش هزینه‌های تولید، حمل‌ونقل و مواد اولیه اثر می‌گیرد. اما مسئله بازار فقط گرانی نیست؛ گرانی وقتی به رکود می‌رسد، مشکل تولیدکننده و فروشنده را دوچندان می‌کند.

گزارش میدانی خبرنگار مهر حکایت از آن دارد که در بازار امسال، نخستین سؤال بسیاری از خریداران نه درباره برند و مدل، بلکه درباره قیمت است. خانواده‌ای که برای دویاسه‌فرزند باید کفش، لباس، کیف و سایر ملزومات مدرسه را تهیه کند، ناچار است خریدها را اولویت‌بندی کند. در چنین شرایطی، کفش چرمی یا مدل‌های گران‌تر برای بخشی از مشتریان عملاً از دایره انتخاب خارج می‌شود.

اینجاست که بخش اقتصادی بازار اهمیت پیدا می‌کند؛ بازاری که در آن کفش‌های ماشینی، فومی، EVA، کتانی و انواع مدل‌های مصنوعی سهم مهمی دارند. این محصولات شاید در نگاه اول تفاوت زیادی با کفش‌های چرمی داشته باشند، اما برای خانواده‌ای که

نام و مدل دستگاه	مرداد ۱۴۰۴	مرداد ۱۴۰۵	مبلغ افزایش	درصد افزایش
گلکسی ۰۶۸ (۶۴ گیگابایت)	۷ میلیون تومان	۲۲ میلیون تومان	۲۵ میلیون تومان	۳۵۰٪
گلکسی ۰۵۸ (۲۵۶ گیگابایت)	۲۲ میلیون تومان	۹۷ میلیون تومان	۶۵ میلیون تومان	۲۰۰٪
گلکسی FE ۲۴S (۲۵۶ گیگابایت)	۴۳ میلیون تومان	۱۱۸ میلیون تومان	۷۵ میلیون تومان	۱۷۵٪
گلکسی ۲۵S اولترا (۲۵۶ گیگابایت)	۱۰۰ میلیون تومان	۳۰۰ میلیون تومان	۲۰۰ میلیون تومان	۲۰۰٪
ردمی نوت ۱۲ (۲۵۶ گیگابایت)	۱۵ میلیون تومان	۶۰ میلیون تومان	۴۵ میلیون تومان	۳۰۰٪
ردمی نوت ۱۴ پرو (۲۵۶ گیگابایت)	۲۰ میلیون تومان	۸۵ میلیون تومان	۶۵ میلیون تومان	۳۲۵٪
پوکو ۶۶ پرو (۵۱۲ گیگابایت)	۴۰ میلیون تومان	۱۲۲ میلیون تومان	۹۲ میلیون تومان	۲۳۰٪
پوکو ۷۷ (۵۱۲ گیگابایت)	۳۵ میلیون تومان	۱۱۰ میلیون تومان	۷۵ میلیون تومان	۲۱۵٪
آیفون ۱۴ CH (۱۲۸ گیگابایت)	۶۵ میلیون تومان	۱۸۵ میلیون تومان	۱۲۰ میلیون تومان	۱۸۵٪
آیفون ۱۶ CH (۱۲۸ گیگابایت)	۹۰ میلیون تومان	۲۷۰ میلیون تومان	۱۸۰ میلیون تومان	۲۰۰٪
آیفون ۱۶ پرو ZAA (۲۵۶ گیگابایت)	۱۴۰ میلیون تومان	۳۱۰ میلیون تومان	۱۷۰ میلیون تومان	۱۲۰٪
آیفون ۱۶ پرو مکس ZAA (۵۱۲ گیگابایت)	۱۷۰ میلیون تومان	۳۷۰ میلیون تومان	۲۰۰ میلیون تومان	۱۱۷٪

ذکر شده که نشان‌دهنده افزایش شدید قیمت تلفن همراه طی بازه زمانی یک ساله و از میزان دو تا چهار برابر قیمت است. امروز آنچه در بازار موبایل رخ داده از نیمی توان صرفاً با عبارت «گرانی گوشی» توصیف کرد. مسئله مهم‌تر، کاهش قدرت خرید مصرف‌کننده است. فردی که یک سال قبل با بودجه مشخص امکان خرید یک مدل معین را داشت، امروز ممکن است با همان میزان درآمد ناچار باشد به سراغ گزینه‌ای بسیار ارزان‌تر برود یا خرید خود را به تعویق بیندازد بنابراین از این منظر، افزایش قیمت موبایل را باید بخشی از روند کوچک‌تر شدن سبد مصرفی خانوار دانست. از سوی دیگر نیز ساختار بازار تلفن همراه باعث شده این کالا نسبت به تحولات حوزه واردات و ارز حساسیت بالایی داشته باشد چراکه تلفن همراه در ایران کاملاً وابسته به واردات و تولیدات خارجی است؛ بنابراین هرگونه اختلال در ثبت سفارش، تخصیص ارز، ترخیص یا ورود کالا می‌تواند به سرعت در سطح عرضه و در نهایت قیمت بازار منعکس شود و این در حالی است که در ماه‌های اخیر نیز گزارش‌هایی درباره محدودیت یا توقف مقطعی ثبت سفارش تلفن همراه منتشر شد و نگرانی‌هایی درباره کاهش قیمت موبایل را باید بخشی از روند کوچک‌تر

صنعت کفش فقط بازار داخلی نیست
در پس ویت‌رین کفش مدرسه، صنعتی قرار دارد که فقط برای مصرف داخل تولید نمی‌کند. صادرات نیز یکی از مسیرهای مهم برای حفظ تولید و ارزآوری این صنعت است. سازمان توسعه تجارت برای سال ۱۴۰۵ هدف گذاری صادرات ۲۰۰ میلیون دلاری در صنعت کیف و کفش را مطرح کرده است.

فعالان صنعت نیز صادرات را یکی از راه‌های عبور از رکود داخلی می‌دانند؛ چراکه وقتی قدرت خرید بازار داخل کاهش پیدا می‌کند، دسترسی به بازارهای خارجی می‌تواند بخشی از ظرفیت تولید را فعال نگه دارد. با این حال، تأمین مواد اولیه، هزینه‌های صادرات و محدودیت‌های تجاری همچنان از موانع این مسیر است. از همین منظر، مسئله کفش مدرسه فقط مسئله یک خرید شه‌ری‌ورماه نیست. رکود تقاضای داخلی می‌تواند روی تولید، اشتغال و حتی توان صادراتی صنعت اثر بگذارد.

مهرامسال چه چیزی را عوض می‌کند؟

بازگشایی مدارس همچنان می‌تواند فروش بازار کفش را افزایش دهد؛ اما انتظار یک رونق پر قدرت با آنچه در سال‌های قبل اتفاق می‌افتاد، تفاوت دارد. خانواده‌ها نمی‌توانند خرید کفش را برای همیشه حذف کنند. اما می‌توانند نوع، تعداد و زمان خرید را تغییر دهند. ممکن است یک خانواده به جای دو جفت کفش، یک جفت بخرد؛ به جای چرم سراغ فوم یا کفش ماشینی برود؛ به جای برند، کیفیت قابل قبول را انتخاب کند و خرید را تا روزهای نزدیک به بازگشایی مدارس عقب بیندازد تا مطمئن شود قیمت‌ها بیشتر از این افزایش پیدا نمی‌کند. این رفتار برای بازار اهمیت زیادی دارد، چون افزایش مراجعه در شه‌ری‌ور لزوماً به معنای افزایش متناسب فروش نیست. ممکن است مغازه‌ها شلوغ‌تر شوند، اما ارزش خرید هر مشتری پایین‌تر بماند.

کفش ارزان‌تر، اما نه الزاماً ارزان

بر اساس این گزارش، بازار کفش در آستانه شه‌ری‌ور ماه در واقع با یک معادله ساده اما دشوار روبه‌روست، هزینه تولید بالا رفته، اما قدرت خرید پایین آمده است. از یک طرف، تولیدکننده با مواد اولیه و هزینه‌های بالاتر مواجه است؛ از طرف دیگر، خانواده‌ای که در آستانه بازگشایی مدارس باید چند قلم کالا را هم‌زمان خریداری کند، ناچار است هزینه‌ها را مدیریت کند. نتیجه، فشار بر تمام زنجیره است؛ از تولیدکننده و عمده‌فروش تا خرده‌فروش و مصرف‌کننده

از یک طرف، تولیدکننده با مواد اولیه و هزینه‌های بالاتر مواجه است؛ از طرف دیگر، خانواده‌ای که در آستانه بازگشایی مدارس باید چند قلم کالا را هم‌زمان خریداری کند، ناچار است هزینه‌ها را مدیریت کند. نتیجه، فشار بر تمام زنجیره است؛ از تولیدکننده و عمده‌فروش تا خرده‌فروش و مصرف‌کننده.

برای همین، تصویر واقعی بازار مهرامسال را شاید نه در کفش‌های چرمی گران قیمت، بلکه در کفش‌های ماشینی، فومی و مصنوعی بتوان دید؛ همان بخش‌هایی که قرار است نیاز خانواده‌هایی را پاسخ دهند که دیگر توان پرداخت قیمت‌های بالاتر را ندارند.

بازار کفش در آستانه مهر، بنابراین بیشتر از آنکه با مسئله «کمبود کالا» مواجه باشد، با مسئله کمبود قدرت خرید روبه‌روست. کالا در بازار هست، تنوع هم هست و تولیدکننده نیز آماده عرضه است؛ آنچه کم شده، فاصله امن میان قیمت کفش و توان پرداخت خانواده‌هاست. مهرامسال می‌تواند برای کفاشان فرصتی برای جبران بخشی از رکود باشد، اما پدید است به‌تنهایی اگر قدرت خرید ترمیم نشود، افزایش خردمندانه مدرسه بیشتر به یک موج کوتاه خریدهای اجباری تبدیل خواهد شد تا رونقی پایدار برای صنعت کفش؛ موجی که شاید چند هفته ویت‌رین‌ها را شلوغ کند، اما الزاماً این‌تر تولیدکننده و دخل فروشنده را به اندازه گشته‌پر نخواهد کرد.

جوش ۱۳۰ درصدی قیمت گاز در اروپا

قیمت گاز در اروپا با جهش ۱۳۰ درصدی نسبت به ابتدای سال ۲۰۲۴، به بالاترین سطح از ماه مارس رسیده است.

قیمت گاز اروپا در سال ۲۰۲۴ تاکنون ۱۳۰ درصد افزایش یافته و پایین‌بودن ذخایر و خطرهای مربوط به عرضه، اروپا را در برابر زمستانی پرهزینه آسیب‌پذیر کرده است.

قیمت قراردادهای آتی گاز TTF هلمند که شاخص اصلی گاز اروپا محسوب می‌شود، روز پنجشنبه با عبور از ۶۵ یورو به ازای هر مگاوات ساعت، به بالاترین سطح از ماه مارس رسید. این افزایش، روند صعودی قیمت‌ها را ادامه داده و قیمت گاز را از ابتدای سال تاکنون بیش از ۱۳۰ درصد بالا برده است.

این جهش در میانه موج گرمای دیگری در سراسر اروپا رخ داده و همین گرمایی از دلایی است که زمستان پیش‌رو را به فصلی پرهزینه تبدیل می‌کند. دمای بی‌سابقه باعث افزایش تقاضا برای برق شده و خشکسالی و گرمای شدید نیز تولید برق آبی و هسته‌ای را کاهش داده است. در نتیجه، نیروگاه‌های گازی مجبور شده‌اند بخشی از این کمبود را جبران کنند؛ آن‌هم در شرایطی که اروپا باید گاز بیشتری برای ذخیره‌سازی پیش از زمستان وارد مخازن خود کند. این در حالی است که قیمت گاز همچنان فاصله زیادی با رقم بی‌سابقه ۳۵۰ یورو به ازای هر مگاوات ساعت در سال ۲۰۲۲ دارد؛ یعنی زمانی که بحران انرژی ناشی از حمله روسیه به اوکراین آغاز شد. با این حال، اروپا در حالی به سمت زمستان می‌رود که ذخایر گاز کاهش یافته و فضای چندی برای تحمل یک شوک دیگر در عرضه وجود ندارد. این افزایش قیمت گاز دقیقاً در بدترین زمان ممکن سرعت گرفته است.

اروپا معمولاً در تابستان برای باسازی ذخایر گاز خود هزینه می‌کند تا پیش از آغاز برداشت گاز برای گرمایش خانه‌ها، مخازن را پر کند. اما امسال روند پرکردن ذخایر با مجموعه‌ای از اختلالات هم‌زمان شده است. تنگه هرمز عملاً همچنان بسته است، ترور قطعی فعالیت در برخی میدان‌های گازی را تعدیم کرده و خشکسالی نیز تولید برق آبی و هسته‌ای را کاهش داده است.

هم‌زمان با افزایش تقاضای برق در جریان موج گرما، نیروگاه‌های گازی بخشی از این کمبود را جبران کرده‌اند و همین موضوع تقاضا برای همان سوخت را افزایش داده که اروپا به آن برای ذخیره‌سازی زمستانی نیاز دارد.